

DRUGI HRVATSKI RURALNI PARLAMENT

IZVJEŠĆE SA TERENSKE RADIONICE 7

Baština i identitet ruralnih prostora kao polazišta za razvoj

Održane 21. travnja 2017. u Vinariji Lovrec, Sv. Urban

Uvodnaizlaganja: Violeta Jelić, Hrvatska obrtnička komora / Europski gospodarski i socijalni odbor
Vesna Pascuttini-Juraga, Konzervatorski odjel u Varaždinu

Voditeljica: Maša HrustekSobočan, Muzej Međimurja Čakovec

Izjestiteljica: Janja Kovač, Muzej Međimurja

Volonterka: Blanka Šipek

PRVI PANEL

1. Predstavljanje Vinarije Lovrec i Etnografske zbirke Lovrec (predstavlja Jasna Lovrec) – teme o kojima je bilo riječi

- počeci bavljenja vinogradarstvom, a kasnije i turizmom
- promocija na socijalnim mrežama – važnost „prisutnosti“ (Tripadvisor, Lonely Planet) – više individualni posjeti, no Vina Lovrec ne teže masovnosti
- proizvodnja prirodnih i autentičnih vina srodna kraju, konstantna briga oko kvalitete
- grafički dizajn etiketa – prepoznatljivost
- obrazovanost (Jasna Lovrec je diplomirana etnologinja i kulturna antropologinja te profesorica francuskog jezika, a brat Krešimir Lovrec diplomirani ekonomist, dodatna enološka edukacija); ostanak na „domaćem terenu“ - od ekonomske situacije do potpune posvećenosti svim aspektima rada na jednom obiteljskom OPG-u
- dodatna događanja (Noć muzeja, predavanja, predstavljanja knjiga) - dodana vrijednost cijelom imanju što turisti cijene; jedan od aspekata - edukacija

2. Vesna Pascuttini Juraga – Ministarstvo kulture; Etnografske zbirka Lovrec -teme o kojima je bilo riječi

- zbirka je nastajala generacijama – već Jasnini roditelji posjeduju etno predmete – redovito povezani s vinogradarstvom (u upotrebi bili ili još uvijek jesu), obrti i običaji, medicina, povijest, arheologija, mlinarstvo – dragocjeni predmeti iz 19. stoljeća
- inicijativa Jasne Lovrec – obrada predmeta Jasna Lovrec, odabir predmeta Vesna Pascuttini-Juraga i Jasna Lovrec za zaštitu – uspješna kandidatura
- stalna nadopuna zbirke (obitelj posjeduje još kojih 200 predmeta koji nisu zaštićeni)
- dio zbirke je i drvena tradicijska kuća (danas kušaonica vina)

- 89 predmeta (primjer dosjea koji je bio poslan Ministarstvu kao primjer procesa zaštite zbirke; predmeti podijeljeni na 6 skupina, svaki predmet je detaljno opisan, označen identifikacijskim brojem)
- tri mjeseca je trajao rad na pripremi dokumentacije za zaštitu, a godinu dana se čekalo na rješenje
- uloga imanja Lovrec kao i zbirke – doprinos turističkoj ponudi

3. Violeta Jelić – glavna tajnica Hrvatske obrtničke komore, članica Europskog gospodarskog i socijalnog fonda, potpredsjednica Grupe poslodavaca - teme o kojima je bilo riječi

- Kreativna promocija baštine; ruralni turizam sve značajniji (prije svega zbog tempa života, nostalgije) – očuvanje tradicije
- Ekonomski aspekt ruralnog turizma – razvoj poljoprivrede i gospodarskih oblika i obrtništva
- Kreiranje sadržaja – simbioza toplica i vinarije (nedostaje *info point* cijelog kraja, letaka, manjak informacija na internetu, usmena predaja nije samo dovoljna)
- All-inclusive ponuda nije dinamična, a stoga ni isplativa – veliki kompleksi se moraju povezati s manjim subjektima, turističkim zajednicama
- Izumiranje znanja o izradi obrtničkih predmeta – nema kadra koji će naslijediti baštinu znanja
- Dodana vrijednost – školovanje kao investicija – vraćanje korijenima, suživljavanje s prostorom, *davanje duše* poslu
- Socijalni aspekt – stvaranje mikrooaza u kojima cvjeta život, revitalizacija ruralnih područja (bitan preduvjet: stvaranje i postojanje infrastrukture)
- Obrt je u jednom aspektu i umjetnost za koji je potrebna i hrabrost
- Znak tradicijskog obrta Hrvatske obrtničke komore – „Obrt s tradicijom“ i „Umjetnički obrt“ – utapanje hrvatskog identiteta na suvremenom tržištu – sami smo najbolji promotori hrvatskih obrtnika
- Vinarstvo je perjanica ruralnog turizma

4. Rasprava

PROBLEM: Što naglasiti u turističkoj ponudi imanja Lovrec: kušanje vina ili zbirku?

Ulaganje dodatnih napora da bi kultura bila prva.

PROBLEM: Lokalna zajednica ne prepoznaje značaj etno zbirke koja je zaštićena – poraditi na toj suradnji i komunikaciji

- Kulturna baština nije smetalo, već pokretač
- Edukacija lokalne zajednice s ciljem bolje suradnje.

PROBLEM: Turisti koji žele više od pukog boravka u hotelu: primjer - turističke zone po Istri – najbolji gosti su oni koji nisu u hotelu (vinarije, festivali, uljare) te se vraćaju sljedeće godine po drugi sadržaj (problem malih investitora u Istri). Istra kao primjer *brendiranja* „Istarske proizvodnje“, daje puno

informacija turistima. Goste gube oni lanci hotela koji ustraju na *all inclusive*, a ne surađuju s manjim subjektima.

PROBLEM: Neujednačenost primjene zakonodavstva (Zagorje – registracija javne ustanove u kulturi s turističkom djelatnošću. Za razliku od Šibenika to se u Zagrebu nije moglo).

- Šuma zakonodavstva, nepostojanje odgovornosti pojedinih zakonodavnih subjekata, usklađenost zakona i jednaka provedba u cijeloj državi
- Povjerenje i usklađenost normi na kojem treba raditi

PROBLEM: Deklaracija od Prvog parlamenta – mnogi ciljevi nisu ostvareni; rješenje bi bilo da treba zaključke proslijediti resornim ministarstvima i tražiti očitovanje

- parlament treba ukazivati na probleme i uvrstiti ih u Deklaraciju s konkretnim postupcima (tko će se kome obratiti npr.)

Primjer dobre prakse prezentacije baštine: grad Ivanec i suradnja s Ministarstvom kulture

PRIJEDLOZI ZA NACRT DEKLARACIJE:

Ujednačavanje provedbe zakona u cijeloj RH, izbjegavanje subjektivnosti onih koji zakon provode boljom suradnjom pravnih tijela i međusobna koordinacija.

Decentralizacija u vidu jačanje srednjih i nižih gradova kao jedan od preduvjeta stabilnost ruralnih područja (općinski centri ispod 25 000 stanovnika u uvjetima Republike Hrvatske).

DRUGI PANEL

1. Predstavljanje sudionika radionice

2. Rasprava o sljedećim pitanjima:

Kako baštinu početi gledati kao resurs, a ne prepreku razvoju?

- Lokalne zajednice treba više senzibilizirati za baštinu
- Male udruge i stručnjaci mogu uvelike doprinijeti razvoju zajednice i očuvanju baštine
- Zaštita u službi razvoja na nivou ljudi (život u zaštićenom području)
- Što je sve baština jednoj zajednici? Primjer: muzej oldtajmera – baština pojedinca koja postaje baština zajednice

Kako očuvati identitet ruralnih područja kao osnovu za razvoj kraja?

- Depopulacija kao općeniti problem u cijeloj Hrvatskoj; nestajanje (ruralnog) identiteta
- Primjer vinarije Lovrec – afirmirati primjere dobre prakse za poticanje drugih istih praksi, kojim putem plasirati te informacije
- Nastojati nastaviti prijenos znanja (obrti, umijeća) – suradnja lokalne zajednice, institucija, škola – manifestacije, festivali oživljavaju obrte
- Školovanje kadrova za ono što je domaće u pojedinom kraju (ne kuhari i konobari u Posavini)
- Osigurati zakonsku osnovu za pokretanje/poticanje/razvoj obrtništva /samozapošljavanja i vraćanja mladih, obrazovanih kadrova u ruralne krajeve

Kako projektima suradnje na temu baštine i identiteta ruralnih prostora ojačati vidljivost atraktivnosti područja?

- Povezivanje turističkih kompleksa i svih ostalih aktera na području kulture
- Medijska prezentacija (Noć muzeja) sa svrhom povećane medijske prisutnosti pojedinih projekata;
- Političari i poznate osobe kao promotori kraja iz kojeg dolaze

Zaključak: Povezivanje svih gospodarskih oblika i turističkih kapaciteta u jednu simbiozu uz kompleksan pristup i interdisciplinarnost.

Sudionici radionice:

Ante Škegro, Ured zastupnice Željane Zovko u Europskom parlamentu
Antonio Ljubić, Ured zastupnice Željane Zovko u Europskom parlamentu
Brankica Kolomaz, LAG Podravina
Dario Pavić, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za sociologiju
Ivan Vrbanić, LAG Karašica
Ivana Erhatic, LAG Podravina
Janja Kovač, Muzej Međimurja Čakovec
Jasna Matković, LAG Karašica
Klementina Karanović, LAG Una
Ljubica Dijanošić, TRIM - Udruga za promicanje održivog razvoja na otoku Hvaru
ManuelMucak, LAG Baranja
MargaretJones (UK)
Maša HrustekSobočan, Muzej Međimurja Čakovec
Meri Krnić, LAG More 249
Mihaela Lončar, LAG Podravina
Mislav Matišić, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o.
Nevenka Benjak, LAG Prigorje-Zagorje
Sandra Jakopec, APE d.o.o.
Sanja Lončar, Filozofski fakultet / Društvo Terrabanalís
Tihana Fabijanić, ECOVAST International
Vesna Pascuttini-Juraga, Konzervatorski odjel u Varaždinu, Ministarstvo kulture
Violeta Jelić, Hrvatska obrtnička komora / Europski gospodarski i socijalni odbor

Izvešće pripremila:

Janja Kovač